

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 435

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

12 d'octubre 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1030
TELÈF. 17605**

L'energia dels escriptors catòlics

Hi ha gent que s'indigna quan blasmen durament els actes d'aquells que s'han apartat del camí dreturer. "No els hostilitzen" us diuen en un to planyívol. Aquesta gent té un fals concepte de la missió de la premsa catòlica. Certament que hem de tractar amb caritat els adversaris, però no podem de cap manera restar impassibles quan són atacats els principis fonamentals del cristianisme. Podem mostrar-nos tolerants en les qüestions d'ordre opinable, però mai en les qüestions de principi.

Si arrabasseu les armes de combat de les mans dels escriptors catòlics, quina eficàcia té la premsa? Una publicació aigualida és completament ineficaz. No volem pas dir que un escriptor catòlic escometi l'adversari amb una glavi a la mà; però cal que tingui coratge i ardidesa per a defensar la veritat. L'home que vibra sap fer vibrar els altres; i l'home fred encomana la fredor a aquells que són al seu entorn. Un escriptor catòlic que ha de lluitar amb tants d'adversaris no pot portar dintre del pit un cor de marbre, sinó un cor roent com una flama.

No creiem que tingui cap eficàcia la tàctica de fer moixaines a aquells que han abandonat la nostra cleda. Llegiu la premsa esquerrana i veureu amb quina persistència combaten les nostres doctrines i els homes de més solvència que les defensen. Ells no respecten ningú; en canvi, a nosaltres se'ns exigeix, per una malentesa caritat, que respectem els qui segueixen mals viaranyes. Si amb el silenci els poguéssim convertir, callàriem; però l'experiència ens ensenya que els homes no vencen romanent amb els braços creuats, sinó lluitant amb ardidesa.

No vulgueu, doncs, que plani damunt les publicacions catòliques la pau i el silenci dels cementi-

ris. Els sants són homes d'un gran equilibri i d'una gran fortitud espiritual, i, no obstant, combaten amb gran energia els que pretenen apartar els homes del camí de la veritat. No és, doncs, manca d'equilibri ni de fortitud esgrimir les armes nobles de la polèmica contra els que escampen l'error. No hi ha cap home que estimi Déu, que romanguí indiferent davant d'aquells que l'ofenen. Creiem sincerament que estan equivocats els que posen sordina a les paraules, perquè no fereixin les oïdes dels adversaris. Si ells criden, nosaltres també hem d'alçar la veu perquè ens sentin.

Hem de mostrar-nos intransigents amb tots aquells que pretenen combatre la nostra doctrina. Si no vibrem, si no tenim el valor d'alçar la veu, és que estimem més els convencionalismes que Déu. No podem servir a dos senyors. El color gris és el més antipàtic. Hem de tenir un color ben definit. Tolerar que els enemics de Crist segueixin lliurement el camí del mal amb la bandera desplegada no és tolerància, sinó complicitat.

Som homes de pau, però no som partidaris de la covardia. No podem de cap manera abandonar les armes de combat que tots els catòlics tenen el deure d'esgrimir, per a complaure el grupet d'intellectuals esquerrans que voldrien que no ens ocupéssim mai d'ells. Ja sabem que aquells que lluiten estan exposats a rebre una llançada. Per això no ens espaoordeix la llüessor de les llances.

Preferim mil vegades ésser ferits que no pas deixar de lluitar. Una publicació catòlica no té la missió de publicar esplais literaris. Ha de vibrar com el so d'un clarí. Si els escriptors que s'apleguen sota la seva bandera no vibren, és que desconeixen la vertadera finalitat de la premsa catòlica.

Memòries d'un cabaler

XVI

La xacolata, menjar diví

(Segona part)

I a propòsit dels papers vells que tinc damunt la taula: mireu què he trobat. ¿Sabeu En Gregori Manyans i Siscar? Era un home important del seu temps, que va viure entre l'any 1699 i el 1781; catedràtic de Codi de la Universitat de València quan només tenia 23 anys, autor d'alguns llibres de dret abans dels 30, humanista, bibliòfil, bibliotecari de S. M., etc., etc.; home un poc bufat, que s'irava només de pensar que li volguessin trepitjar l'ull de poll. Tot i éssent així com era, el degueren convidar un dia a una bona xacolata, i el sucre per l'un costat i el cacau i la canyella per l'altre el varen amorosir i corpendre, les muses el varen inspirar i ja el tenim amb la ploma als dits escrivint un poema llatí titulat *Potio indica*, dedicat a no sé quin cardenal. No he llegit el poema, ni tampoc l'entendria, perquè tinc el llatí molt rovellat; però posat que el va enviar a En Finestres perquè li corregís, he vist les correccions que va fer En Finestres a l'obra d'En Manyans. Oh En Finestres! I quin altre! Era un savi jurista i un hàbil humanista i també un home boníssim, gravíssim i humaníssim, que va viure entre els anys 1688 i 1777. Llegint les seves obres i les seves cartes no se li troba cap més flaca a aquell home equilibrat que una mena d'apassionament per la xacolata. En les planes passades ja n'hem donat algunes proves. Rebre En Finestres l'original d'En Manyans i encendre's en el seu esperit l'antic numen poètic fou tot u; i la censura va ésser llarga. Ell diu a En Manyans que la fa llarga perquè sembli rígida. Què m'explica a mi! La fa llarga perquè s'ha deixat portar de l'atracció del tema. En el temps d'aquestes entremaliadures En Manyans té 33 anys i En Finestres 44; si no són dos vells, tampoc són dues criatures.

No li agrada a En Finestres el nom de *Potio indica*, vol que es diguin les coses pel seu nom *xacolata* i *cacauum*. Els poetes del segle XVIII no hi tenen cap culpa que els llatins de l'edat d'or no coneguessin la xacolata. Si hagués previst el nom de *Theobroma* inventat per Linneu deu anys més tard! En Finestres troba curt el poema, posada la importància del tema; voldria més erudició geogràfica, citant els llocs a què fan ombra els arbres del cacau, voldria més al·lusions als diversos sistemes de fabricació de la pasta i de preparació de la beguda, voldria més comparacions entre la xacolata i les altres begudes aromàtiques, te, cafè, moscatell, resolis, ratàfia, sense excloure el nèctar que Marc Antoni servia a Cleopatra.

Tot troba que és poc i li vol fer dir:

"Oh, dolça beguda de més suavitat que el ma-teix vi emmelat.

"Que embaumes els cors amb la més pura exultació.

"Que expulses de l'esperit les inquietuds i la rosegadora angúnia.."

I s'enutja perquè ho posa en dubte, i vol que ho afirmi rodonament, que l'arbre del cacau va ésser plantat a la terra per Apolon. I tot això en llatí que és doblement emocionant per a les ànimes bones (1).

¿I si bé reparem, no varen ésser aquests dos juristes mateixos exemplars demostratius de la virtut saludable i fortificant de la xacolata? O si no, digueu-me: ¿Com s'explica que En Manyans, amb tots els seus neguits i regiraments de fetge, hagués pogut allargar fins a vuitanta dos anys la seva vida? ¿I que En Finestres, que ja es queixava als quaranta anys de mal de cap i poca salut, vagi passar dels vuitanta nou?

No menys entusiasta de la xacolata devia ésser aquell P. X., jesuïta valencià, autor d'un aplec de poesies llatines dedicades a la xacolata que tenim la pena de confessar que no hem pogut llegir i que d'elles només en sabem els temes que foren els següents: *A una xicra buida. A una xicra trencada. A una xicra en el fons de la qual hi havia Apolon. A la xicra matutina i vespertina. Del nou nèctar dels déus. Del llaurer i del cacau, arbres d'Apolon. Dels inventors hispànics de les xicres i de la xacolata. La xacolata fugint del carbassó. El cacau remei de la naturalesa envellida i malaltissa i de l'arbre de la vida, que vam perdre i de si s'ha trobat en el cacau. A un falsificador de la xacolata. Els caraquenys i els anticyriacs. En una paraula; tot un poema d'onze cants.*

I tot el que té de bo la possessió d'un tan gran bé, ha de tenir de mal la privació d'ell, i més pel que està a ell acostumat. Poso la mà en el feix de papers vells que tinc davant i en prenc un que em conta la història d'una d'aquestes tragèdies. Fa referència a un cas de l'any 1767, quan els jesuïtes, iníquament expulsats de tota Espanya, abans de poder desembarcar a Itàlia, varen passar uns dies plens de calamitats i misèries a la ciutat de Bonifaci de l'illa de Còrsega:

"Una de les misèries que a molts es va fer difícil de suportar, especialment en els primers mesos passats a Bonifaci, va ésser la privació de la xacolata, producte gairebé desconegut en aquell país. Uns que ja l'havien acabat i altres que només en tenien escorrialles no feien sinó pensar com s'enginyarien per a trobar un *quid pro quo* de la xacolata i per a suplir allò que era insubstituïble, especialment per a persones dedicades a estudiar i habituades a semblant desdejuni. A una de les botigues de la ciutat venien per xacolata unes plaques empaquetades de manera que semblaven jocs de cartes i una mena de neules tan vanes que, embòlicades com estaven en un paper, semblaven coets sense canya. El cacau de què havien fet aquestes coses, a més d'infima qualitat, estava més torrat que el savi d'Àvila (2); el gust era desagradable; era cosa de poca o cap substància i el preu tan alt que era *scandalum pusillorum* i els petits d'estatura com jo no hi arribàvem ni de puntetes. Diguem, doncs, que la xacolata del país era poca, dolenta i cara, tres qualitats que allunyaven del nostre ventrell tota temptació de tastar-la i ens condemnaven a sopes d'oli o a pa i trago tots els matins.

"I va passar que, quan els fogonets ja eren coberts de rovell i les xacolateres de floridura de tant no servir, va arribar de Liorna una beneïda faluga tota carregada de xacolata, i aquest ben carregat de sucre, clavell i tota mena d'espècies que més que del port de Liorna semblava que venia del port Spezia. El seu gust no era dolent i el preu moderat. Doni's per fet que ningú no va quedar sense sortir de pena. Aquella xacolata tan *especial* va omplir d'hilaritat l'ànima de tots i, com que tothom sabia manejar les armes, ço és, els fogonets i les xacolateres, matí i tarda fèiem maniobres i no parava el *feruet opus* de les nostres eines. D'aquell moment en avant fins que sortirem d'aquella costa ja no ens vàrem quedar mai més sense xacolata..." (3).

Un dels d'aquesta colla, ja instal·lat a Bolonya, escriu al canonge Foguet de Tarragona aquestes paraules que trenquen el cor:

"Amic; no vull que vos molesteu enviant diners, si és que us trobeu retrassat... un altre any envia-reu socors a la plaça. Si s'allarga aquest desterro vos agrairé que m'ajudeu com l'any passat amb la xacolata, que és el meu millor aliment." (4).

A un altre jesuïta, exilat també, no li surten els comptes quan escrivint al seu germà des de Ravenna li diu:

"El rei ens dona a l'any 72 duros: d'aquests treu-ne 60 per menjar, que és el que ens compten aquests senyors per a tenir-nos a casa seva a pensió, ço és, a taula, donar-nos cambra i llum, blanquejar dues vegades l'any la roba i el servei que havem de menester: ens queden 12 duros. D'aquests ens hem de vestir i calçar a l'hivern i a l'estiu, d'aquí en té de sortir el desdèjuni, que, si és de xacolata, els gastarem tots i encara no en tindrem prou, etc." (5).

També el pidolaire del P. X., des de Baura, escriu a un amic resident a Ferrara aquestes gracioses paraules: "Em descuidava de dir-li que abans d'ahir al matí vàrem pendre entre els meus protectors i jo cinc xicres de xacolata i aquest matí tres, i aquesta disbauxa em fa pensar amb la cançoneta italiana de la dispesera:

E, E, E,

Non so si m'intendé.

Si és que aquest italià dolent no se us fa grec a vós, aneu tot seguit a veure al *signor* Angiolo, marit de la dispesera, que és diligentíssim en remetre'm tot allò que se li dona per a mi. *Vale y mande* (6) *en los dos sentidos de la palabra*" (7). L'acudit demana el castellà.

Tots aquests i altres jesuïtes desterrats d'Espanya per la mala *sombra* dels Arandas, Campomanes, Floridablanca y Rodas contribuïren a vulgaritzar l'aromàtica pasta (que no beguda, com diuen alguns que la volen clara) a Itàlia si hem de creure ço que ens conta l'inquiet prevere Joan Torres Amat quan demana perdó al seu oncle Fèlix (més tard arquebisbe de Palmira), d'aquell viatge de dos anys que havia fet per Europa sense cap advertiment a la seva família. "Aquí a Ferrara (ens diu), hi ha 800 jesuïtes, els més de les províncies d'Aragó, Catalunya, València i Mallorca. Vaig inquirir on es reunien i els vaig trobar en dues cases que més s'han de pendre com xacolateries que com cafès, on es junten molts matí o tarda a refrescar, pendre xa-

colata i conversar. Una de les utilitats que han donat a la seva pàtria els jesuïtes expulsats és l'haver propaagat la preferència de la xacolata sobre el cafè, cosa que es pot observar millor en la ciutat de Ferrara, Bolonya i altres de la comarca on viuen molts exjesuïtes" (8).

Ara digueu-me si va estar ben inspirat en l'esperit de la gent bona del seu segle Linneu quan, havent de donar nom al gènere d'arbres productors del cacau li va posar el de *Theobroma*, "menjar diví".

Es còpia,

JORDI ARNAU

(1) (3) (4) (5) (7) (8) De manuscrits de l'època.

(2) Alonso Tostado d'Avila.

(6) Els dos sentits del verb *mandar*, ço és manar i enviar.

"Rotarismo y rotarios"

Amb aquest títol, el "Butlletí Oficial de la diòcesi" al número de setembre, publica la següent advertència:

"Amb aquest títol circula profusament en aquesta diòcesi un fascicle de 30 pàgines, del qual es diu autor Mn. Gonçal Arteche, rector i vicari de Los Angeles a Xile. Fou imprès a la Tipografia Universitària de Santiago de Xile aquest any, i s'afirma que és pres dels números 646 a 649 de la *Revista Catòlica*, òrgan de la província eclesiàstica xilena. En ell es pretén refutar els atacs al Rotary, i demostrar que no és una societat secreta ni té circumstància pròxima ni remota amb la francmaçoneria, ni és enemic de la religió o indiferent a ella ni el seu codi s'oposa a la consciència catòlica, ni és mereixedor dels anatemes llançats contra ell, i que els catòlics poden ingressar sense faltar a llurs deures amb la Santa Mare Església.

Just és prevenir la reverenda Clerecia i els fidels d'aquesta diòcesi contra tal publicació i les seves conclusions. Per nosaltres no hi ha altra guia que Roma i el nostre Episcopat; i Roma, per Decret de la Sagrada Congregació Consistorial del 4 de febrer últim (pàg. 117 d'aquest volum,) ha dit als Bisbes que no poden permetre a llurs clergues allistar-se als rotaris clubs ni tan sols assistir a les seves reunions; i l'Episcopat espanyol

a) en el número del *Butlletí Oficial del Bisbat de Madrid-Alcalà* del 15 de juny de 1927 (pàg. 284 del volum d'aquest butlletí corresponent a l'any susdit), ha previngut els catòlics contra el Rotari, Lyceum i altres associacions neutres;

b) el reverendíssim Prelat de Palència féu la mateixa prevenció a la pàg. 391 del seu Butlletí de 1928 (pàg. 426 del nostre);

c) i coneguda de tots és l'autoritzadíssima admonició de l'Emm. senyor Cardenal Arquebisbe de Toledo (en aquest volum, pàgs. 79 i 178).

Els catòlics que vulguin conèixer bé la nova Associació que consultin el llibre *Los rotarios: sus tendencias en el orden social, moral y religioso*, del P. Felip Alonso Bàrcena, S. J., 4.ª edició, Madrid, Editorial *Razón y Fe* de 1929.

L'olimpiada de Crist

"Et audiui numerum signatorum centum quadraginta quatuor millia signati, ex omni tribu filiorum Israel."

Apoc. VII, 4.

La turba fidel aplegada a l'Estadi el darrer diumenge de setembre per la Missa Pontifical que tancà el Congrés de les Missions, turba que es comptava com les tribus d'Israel, de dotze mil en dotze mil, era la gernació més gran que per a oir missa dins d'un local clos s'hagi vist mai aplegada en terres d'Europa, i feia venir a la ment aquelles multituds de l'Apocalipsi, aquelles legions dels escollits, que contemplà en visió Sant Joan Evangelista. Ens fou donada allí, a nostres ulls propis, la visió, no profètica sinó real, de setanta mil fronts cristians que es signaven: "...signemus servos Dei nostri in frontibus eorum" (1).

Solament hi mancava el que fossin setanta mil veus a cantar. L'*Alleluia psallite* que els quinze mil cantors entonaven amb una precisió encisadora, ja semblava a punt d'emportar-se la gent. Molts volien sentir-se arrabassar. L'*Alleluia* estigué a dos dits d'ésser general. Però quan esclatà la multitud total va ésser a la *Salve Regina*. La salutació a Maria, cantada per una massa de setanta mil veus, és tal volta sense precedents de tanta entitat numèrica. Allí es veia que aquella turba no era una multitud arrebregada, gregària i diversa. Era un cos; cantava: mostrava unitat i disciplina. Era un poble, o millor, conjunt de pobles. *Omnes isti congregati sunt, venerunt tibi*, com en les paraules d'Isaïas profeta, en la litúrgia de l'Epifania. Bisbes i prelats de terres cristianes i de missions, de nacions catòliques, o *in partibus infidelium*, gents de distintes races i llengües, creients i fidels de distints reialmes, vinguts pel Congrés i per l'Exposició. Les paraules del Credo: *et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam*, a la faç d'aquella multitud vibraven amb emoció poderosa perquè poques vegades canta i parla amb tant nombre de veus l'Esposa de Crist.

Per a més delicadesa el Rei, vestit en civil, com tota la seva cort, ministres i autoritats, tingueren la gentilesa d'aparèixer més pròxims al poble, i ocuparen llocs al presbiteri. Això donava el tipus de la unitat social cristiana, vivificant el "regem honorificate" de Sant Pere (2), i ens acostava als segles històrics on, ocupant el Príncep el sitial a la faç del Rei de reis, es senyava en signar, i escrivia *signum* ✠ *Jacobi*, *signum* ✠ *Petri*, *signum* ✠ *Ildephonsi*.

També en el bisbe orador, Fra Pere Font, del Cor de Maria, predicava un apòstol. Qui no veia, confés i predicador de reis, missioner de les Indies, l'Arquebisbe Claret, fundador de l'ordre, l'últim cimal fins ara d'aquella alta carena de missioners i apòstols de les turbes, de màrtirs de l'epopeia missional, des de Ramon Lull i Ramon Nonat fins a Pere Almató i Pere Claver. Ells foren els triomfadors i és per ells la "corona incorruptible" com diu Sant Pau als fidels de Corint: "*Nescitis quod in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium?*" (3). I aquest és el conhort i la lliçó i l'emoció de l'acte; que en l'estadi, on les multituds aclamen el vencedor, amb himnes i corones i llores d'entusiasme, sigui

ara per Crist l'homenatge, pel Rei de la humanitat, heroi vencedor a qui tots els pobles alaben. L'estadi, convers a la glòria de Crist, en aquesta nova Olimpiada que es fa un any a Chicago, un altre any a Barcelona; el Crist vencedor en l'estadi, diví Atleta i Agonista, de qui un altre Píndar cantaria el triomf:

Així corono de corona eqüestre la testa...

i certament no escau a cap més home dels que avui viuen, com an ell, l'airosa vestidura gloriosa dels meus himnes triomfals; perquè poder i gràcia són en ell (4).

Aquesta nova gesta cristiana és una de les grans consolacions de l'època present: que malgrat caigudes i perfídia tanta, es veu caminar la humanitat, dibuixant misteriosos itinerari, empesa per un seny invisible, elevant-se paulatina a planells de perfecció.

Aquella conversió, aquella *fortitudo gentium* que Isaïas profetitzava, la veiem en una fase novíssima, oint nostres orelles el *Laudate omnes gentes Domini et magnificate eum omnes populi*, que del mateix Vident d'Israel Sant Pau als Romans retreia (5). I els avions (*machinae itineri aëreo deputatae*) (6) honor i glòria escrivien grafiat en el cel del migdia, a honor de Crist, les ratlles de la nova victòria dels homes, aconplidors de la missió divina "*subjicite terram*". El rondinar del motor dalt de les ales, feia un so de lloança, i l'ombra ràpida de l'ocell creuant l'arena evocava la vida del segle venidor, quan l'home ressuscitat sense ales serà rei de l'espai.

Moment immortal, l'elevació. Mai himne triomfal, repics ni rodonells, orgues ni cants no igualarien la majestat d'aquell silenci de setanta mil cristians que adoraven, genolls en terra i la mà al pit, la Sagrada Hòstia exaltada pel celebrant. Una campana assenyallava els tocs, i els minuts de quietud absoluta, de quietud vivent, de la multitud que rendia els fronts i les ànimes, eren el Temps mateix deturat i adorant el Senyor de l'Eternitat, homenatge etern i novíssim. En la consagració del Vi, un testimoni no es pogué estar d'una gosadia si volem poc litúrgica, que espera li serà perdonada: clavà els binocles en la persona de l'oficiant. Dins la rodona contemplà — ineborrable imatge — el pastor, el Bisbe de Barcelona, aixecant el calze amb la Sang — tot el sol del matí hi fulgurava —, aixecant-lo a la vista de la immensitat del poble, com recollint la sang del Sant Crist — el Sant Crist de parròquia barcelonina que presidia l'altar sota el tabernacle. Oferia la Sang per a la redempció de l'incomptable poble. Les paraules de Crist eren repetides allí amb un sentit especialíssim. "Es el calze de la Meva Sang... misteri de fe... qui pro vobis ET PRO MULTIS effundetur in remissionem peccatorum."

El sacrifici incruent s'havia renovat, a la faç de

molts, mai tants. Pels pecats de molts, pels pecats de tots, pels pecats dels setanta mil fills vostres, i dels fills d'aquests fills, aquí vinguts, que us contemplen i adoren, i estan formats i agrupats, tal volta com en el Judici Final estaran davant de Vostra Presència Gloriosa, tremolant els pobles, Senyor, "per llavors perdoneu ara".

Sí, sí, aquí és l'Anyell que esborra els pecats. "*Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis*" implora el copiós chor, l'eixam, l'exèrcit simfònic de cantaires gregorians. L'Anyell de Déu, aquí en l'altar, sobre la verda prada, al voltant de la qual s'apleguen virolades multituds... els àngels, els cantors, els sacerdots, els ancians, les dames, els cavallers de Crist... L'enteniment s'envola des del camp de l'Estadi barceloní fins al prat del Retaule meravellós de l'*Anyell Místic*, el poema colorit que els Van Eyck pintaren per la ciutat de Gand, que el món admira. D'una manera plàstica i vivent es prefigurava al voltant nostre la glorificació profètica: "Després vaig veure una munió immensa que ningú no podia comp-

tar, de tota nació, de tot poble i llengua; tots eren drets al voltant del tron i de l'Anyell... I tots a chor amb veu potent clamaven: "Glòria a nostre Déu qui seu en el tron i a l'Anyell" (7).

Aquesta visió vista i meditada i contemplada, en la missa històrica de l'Estadi de Barcelona, el diumenge 29 de setembre de MCMXXIX, fervorosa deprecació fem per tal com en la revelació de Sant Joan Evangelista, no caigui sobre nosaltres la fam i la set, el sol ni el xardorós estiu, que l'Anyell — el Crist vencedor, glorificat — ens regeixi i ens dugui a les fonts de l'aigua de vida i eixugui Déu totes les llàgrimes dels nostres ulls (8).

R. RUCABADO

(1) Apoc. VII, 3.

(2) I Petr. 2, 17.

(3) I Cor. 9, 24.

(4) Píndar, *Olimpica primera*; J. Maragall, trad.

(5) Rom. XV, 11.

(6) Fòrmula de benedicció litúrgica dels aparells d'aviació.

(7) Apocalipsi, VII, 9, 10.

(8) Ibid., VII, 16, 17.

Un factor essencial

Al Rnd. Daniel Canals, Prev.

La nostra vida esdevé profitosa quan esmercem l'exercici de les pròpies facultats en defensa d'un ideal dignificador.

Aquesta consideració l'havem de viure tostemps i, especialment ara, en reprendre les tasques habituals, l'han de meditar els nostres conciutadans que tornen de vacances estivals.

Bon nombre de famílies tornen a la ciutat feinerà, àvides de viure novament la vida de treball o d'estudi.

Aquesta vida recomençada ens ofereix de nou un vast camp on podrem desenrotllar les nostres activitats físiques i intel·lectuals.

Després d'intensificar el sanitós esplai del cos, de fruir a bastança el repòs estival reparador, es troben, a ciutat, obertes les portes de tots els fogars d'acció cultural, els quals ens procuren un saludable afinament al nostre esperit que ens permet nodrir dolçament la nostra ànima amb intensitat d'alliçonaments que han d'encarrilar-la en vies de perfecció.

Amb una afectuosa acollença són rebuts els nostres estiuers que s'incorporen de nou a les tasques que, en variadíssims aspectes, són la força propulsora de la cultura d'un poble, i són el fruit esperançador d'un redreçament espiritual si procurem que tota aquesta llei d'activitats convergeixi en el punt que ha d'assegurar-nos un esdevenidor excellent: que totes les nostres actituds siguin compatibles amb aquell ideal que portarem gravat en el cor i en defensa del qual treballarem en el clos de la pròpia activitat.

La vida material i la vida de l'esperit establiran, doncs, un corrent d'activitat. Si la vida intel·lectual exigeix una lluita constant prometedora d'un brillant èxit en l'estudi; i si la vida del cos reclama tot un esforç absolutament indispensable per tal que esdevingui lucrativa la nostra actuació i els nostres afanys en l'ordre econòmic, no serà de menys valor la cooperació que ha de procurar-nos un sentit re-

ligiós més afinat, una més esplendorosa pietat sentida i practicada tal com la trobem en la grandesa dels textos de la Sagrada Litúrgia.

Una condició ineludible per a tots els ciutadans és el viure aquesta doble correntia de treball quotidià, car, simultàniament amb el conreu de l'ànima prometedora de l'evolució moral de l'home, havem de viure en el camp de totes les relacions humanes en perseguir un satisfactori resultat en els afanys per la vida material.

Cal anar revestits d'aquelles condicions essencials per fer front al trontoll inevitable que s'experimenta en la convivència amb la societat desmoralitzada.

El començament de la nostra activitat en mig de la urbs feinerà plena d'inquietuds, coincideix amb la pràctica d'una devoció que l'Església, i la pietat popular del nostre poble, celebra en aquest mes d'octubre d'una manera esplendorosa. Ens referim a aquella devoció tan nostra que adrecem col·lectivament a la nostra Mare, la Verge Maria, i, que per ésser integrada per un enfilall de roses, l'anomenem el Sant Rosari. Aquesta ha d'ésser la defensa invencible, el nostre més preat joell i la força incomparable amb l'exercici de la qual la pietat popular puja fins a penetrar el Cel.

És ensems, com digué santament Benet XV: "La més bella flor de pietat humana i la deu més rica de gràcies espirituals." Aquest distintiu lliga en forma de cadena el cor de tots els devots que, en fervorosa devoció quotidiana, s'ofereixen enterament a la Verge Maria; i és la penyora que ens recorda aquells tres símbols que han estat aplicats a aquell joell incomparable: és la cadena que ens serveix de fona, de Rosari i de corona.

Aquest és el secret íntim del cristià, puix que el Rosari, és la veritable fona per la lluita de la vida. És, al mateix temps, l'enfilall de salutacions que tots els dies eixiran del recer familiar de casa nostra i que seran, a ultrança, el testimoni de la més fervorosa devoció mariana que ha d'assegurar a la nostra ànima la corona de la immortalitat que rebrem de la celestial Emperadriu.

P. RIBERA DE SOLÀ

La religió ambulante

Aquells fills i germans de Luter que volgueren donar una prova d'esmena a l'Església del Crist, ens adverren, d'una faisó a bastament palesa, d'ésser uns religiosos ambulants. Tots hem vist no sé quantes de vegades aquells encatronats, alts, rígids, secs i fins i tot macabres pastors protestants, els quals, amb una maleta plena, atapeïda de Bíblies i Evangelis falsificats, duent-ne uns quants a la mà i que quan no poden vendre a qualsevol preu us els ofrenen de grat van d'ací d'allà escampant la seva mercaderia. I quina vergonya més gran no ha d'ésser per a una religió que els seus sacerdots, els seus directors i mestres vagin per les places venent els seus llibres i que quan no els poden vendre els donin com aquell qui fa un gran present!

És el cas dels protestants. No trobareu res de notable en ells; no trobareu res que s'aguanti uns quants anys, unes mateixes idees que avui admetin i demà defensin. El Protestantisme és una gama de negacions, de les quals l'una empeny l'altra rera l'altra per tal d'arribar en últim terme a estibar-se en un mar de dubtes i negacions incomprensibles. Bossuet, quan escriví la seva famosa història, ja sabia pla bé el que es feia en donar-li aquell títol. De cap altra faisó no podia batejar totes les bagatelles religioses d'aquells senyors que protestaren, que amb el senzill nom d'*Histoire des Variations*.

Variació. Això és tot el Protestantisme. Gent nada de quatre dies, que es creuen amb el dret de dir l'últim mot sobre la Bíblia, que es passegen per tot el món ensenyant els seus llibres, aquí teniu la seva idea religiosa variant sempre d'un costat a l'altre. I encara, a més a més, mentre que van viant, van destralejant-se, dividint-se, els uns cap a la dreta, els de més enllà cap a l'esquerra. I a l'últim, o potser ja de bell principi, no s'entenen.

Dissortada aquella idea que per tal de viure necessita que vagi ajudada per l'Estat. Car hom sap que si no fos el govern anglès els pastors protestants no serien el que són, ni farien aquestes edicions de la Bíblia i que ara donen a qualsevol preu. Sort del govern britànic, car altrament la falsedat solament pot fer bona cara, pot aparentar que s'aguanta quan hi ha una bona potència, sigui de l'ordre que sigui, que l'ajudi. ¿Què fóra de la religió protestant si no existís Anglaterra? Desgraciats de pastors protestants!

No sé si us haurà vagat mai d'entrar per simple curiositat en una capella protestant. A mi sí. Allà veureu el pastor que oficia. Però tanmateix, quina diferència d'aquella litúrgia a la que nosaltres assaborim en les esglésies catòliques? ¿On és aquella alenada divina que hom respira en el Sant sacrifici de la Missa? Perquè els protestants són uns enemics del Sacrifici de la Missa. ¿On és aquella alenada de moral i psicologia que hom cospa en la confessió? Perquè els protestants tampoc hi creuen en la confessió. ¿On és aquell alt sentit d'austeritat que hom cospa en els nostres clergues celibataris? Perquè els protestants no hi creuen en el celibat i tenen mig cor a la capella i mig altre a la dona i fills que deixen a casa. On és aquella dolcesa dels nostres cants,

la magnificència de les nostres festes, de les nostres oracions i de les nostres prèdiques? Que fred que és el temple protestant, l'evangelitari aquell i tot quant es celebra dins aquelles capelles!

La capella protestant, de portes enfora, fa pensar que el seu interior ha d'ésser una casa exornada de la faisó millor i, quan hi entreu, veieu que s'esdevé tot el contrari. El Protestantisme construeix capelles boniques per fora, com volent atreure amb els ulls d'artista el poble cap a ell, però rígides, fredes, fosques, per dins.

No copseu res més que la fredor de les quatre parets, despullades de tota imatgeria sagrada, no copseu res més que l'altar fredíssim i el pastor que es mou d'ací d'allà, de la dreta a l'esquerra. I per damunt de tot copseu la seva alçada, la seva rigidesa, la seva calvicie i el seu encatronament.

Tot és ambulante en el Protestantisme, tot dona a comprendre que és de dos dies i que ha volgut esmenar la plana de l'Església; però tanmateix en aquest afer tan delicat s'han quedat ben lluny d'assolir un objectiu reeixit. La mateixa campanya, l'interès acrescut que de cada dia tenen per la propaganda del llibre sagrat, advera ben bé que són gent que solament mira d'aferrar-se i establir-se en llocs on la seva campanya, provant la munificència i el dispendi de valors a favor del llibre sagrat, serveixin per tal d'embadocar els primers que es presentin.

Cada vegada que ací a Barcelona principalment — i jo n'he vist a tot Catalunya — veig un d'aquests pastors protestants amb la seva maleta atapeïda de llibres, o si no això, la seva parada que manta vegada exhibeixen fent una apologia falsa del llibre de la paraula de Déu, no em sé estar de compadir-los. I és que n'hi ha talment d'aquests pastors que ver-taderament senten la seva doctrina, la seva fe, senten el desig de Déu, senten dins d'ells la set divina, però, tanmateix, ai d'ells, els pobres, posat que tota aquesta correntia religiosa pel seu esperit és eixuta i dejuna de veritat! Ai d'ells, que frapats que es queden en el domeny de la veritat per tal com creient posseir-la se'n troben ben allunyats!

I encara, endemés, en els llibres que us ofereixen els trobeu mutilats per les coses que d'ells lleen, per la falta de notes, fins algunes per la mala traducció, i, com a últim terme, la vostra lliure interpretació. ¿I on s'és vist que hom pugui interpretar per tal d'entendre'n la seva valor un llibre consemblant? Un llibre la primera part del qual és inspirat per Déu, on es narren els fets del poble de Déu i en la segona part del qual, per més afegit, es contenen amb ampullositat, verídica talment com s'esdevingueren, els fets del Crist damunt la terra, volen que sigui posat a mans d'un lletrat indocent en matèria com la present o semblantment en mans d'un home mancat de condicions per a interpretar-lo i d'aquesta faisó cadascú l'entengui al seu antull? ¿Llavors hi haurà tantes d'interpretacions, tants de judicis, com de lectors de la Bíblia? Que n'és d'ambulante tot això, com advera el sentit grandios de volubilitat que arreu de la doctrina protestant hom cospa!

Jo no creuré mai en cap mena d'idees, en cap mena

de sentiments els quals per tal de solleva darrera d'ells les multituds tinguin d'anar a excogitar mitjans tan dolents, tan poc nobles per tal de fer-se un nombre d'adeptes i seguidors. És per aquest motiu que hom veu de cada dia com els caps cims del Protestantisme defugen aquesta ideologia religiosa, car no els arriba a solventar pas del tot, ni pla pensar-hi, els dubtes més grans.

Mentre que hi hagi protestantisme, mentre que hi hagi qui refusi l'alt mestratge de l'únic Evangelí, hom veurà com portantveus d'aquest mateix Evangelí de salut en seran els pastors protestants,

els quals, carregats de Bíblies les pregonaran a ciutat com a pagès per tal d'escampar la seva responsabilitat religiosa. Però ai d'aquells protestants que no en són de bona fe i que si professen aquesta ideologia religiosa és en vistes a com són ben retribuïts els seus pastors. Car Déu els farà responsables de coses més grans i llavors ja serà inútil que diguin, com alguns diuen adesiara, les Bíblies que han venut durant els últims anys.

JOSEP MIQUEL I MACAYA

Els lectors inconeguts

Quan veig una persona que té un llibre a la mà amb els ulls i pensament fixos en les seves pàgines, desperta dins meu tanta de simpatia que si no la conec quan passa prop la miro i, poc a poc, perquè no em senti, la saludo.

Molts cops m'he fet el propòsit de conèixer els sentiments i les idees d'aquell ser desconegut mirant el títol o el nom de l'autor d'aquell llibre que té entre les mans; però mai, mai no he pogut realitzar aquesta idea per bé que hagi pogut fruir, mil cops, una estona pensant i fent comentaris interiorment sobre aquell qui lleigeix i la mena de llibre que interpreta.

Fóra cosa molt bonica descobrir el caràcter d'un home solament pels llibres que lleigeix; però, oh! que deliciosos que són aquells pensaments que rebutges unes vegades, que els acceptes d'altres i que presenten en la nostra imaginació la part moral o espiritual d'aquell qui moltes vegades li veus les mans solament o quant més l'esguard tot seriós a través d'un vidre de balcó!

Fa uns dies que des de la meua taula de treball contemplo l'esguard, mig esborrat per la distància i pels vidres del balcó, d'un lector inconegut, d'un pobre treballador que en les hores de lleure deixa el cafè i el divertiment per alimentar el seu esperit amb el pa de la lectura. No sé qui és aquest home, mai no l'he vist de prop; no sé si és jove o vell, culte o ignorant. Solament sé que treballa lluny del seu poble i de la família per a guanyar-se el pa; solament sé que lleigeix sempre que pot.

Quin caràcter té? Quina mena d'idees fan niu en la seva intel·ligència? Quins sentiments amaga el seu cor? No ho sé, tanmateix! El contemplo de lluny i no he pogut copsar el títol d'aquell llibre que tant de coses ens podria dir.

No sé si és un llibre d'estudi o de consulta on ell s'abeura per fer, amb més perfecció, el seu ofici; ni si és un llibre de filosofia que li dona forces per a viure; ni tampoc sé si és un llibre de bella literatura, de literatura clàssica que fa viure l'ànima d'aquell home de mans rústiques i cremades pel treball intens en una atmosfera que solament coneixen homes grans. Ignoro tanmateix si és una novella romàntica o de crims, de passions, de fantasies i originalitats. Solament sé que encara que no vulgui el

miro, el miro llargament i admiro l'amor que té al llibre quan ell resta a casa i els companys es reuneixen i rient van a divertir-se. L'admiro i als que estan prop només els dic:

→ Mireu aquell home quin exemple ens dona! Mireu, contempleu l'ànima que s'amaga en aquell cos fatigat i brut del treball de tot el dia!

Lector inconegut, no sé qui ets, no sé com penses, ni com vius, però veig que saps escoltar la conversa d'un llibre; veig que et plau més la companyia d'un llibre que la dels amics. Lector que tampoc em coneixes ni saps que et miro mentre les teves mans emmorenides i fibroses giren els fulls: estima el llibre com l'estimes, considera'l amic com ara el consideres i fes-lo conèixer a aquell teus companys que de la vida no saben res més que la fatiga i el plaer del cos; viu amb ell i sempre, sempre en tots els moments serà per a tu l'únic amic que t'ajudarà i aconsolarà.

No em pregunteu quina mena de lectura alimenta el cos de l'home treballador, però pensem que en el món solament existeixen llibres bons; l'exemple d'aquell obrer que, per uns moments cada dia, se sent i es mostra intel·lectual, serà bo i digne d'ésser imitat per nosaltres que potser en adquirir un llibre no ens significa ni ens costa cap molèstia ni treball i que no tenim limitades, com el pobre lector obrer, les hores de lectura.

Quan veig la finestra closa penso que aquell home deu treballar amb delit pensant que així arribarà més aviat aquell moment en què un llibre el fa viure un altre món. Penso que aquell home treballa d'una manera diferent dels seus companys, que aquell home treballa, té el cos en la terra, però el pensament està més alt, més alt que aquells qui treballen a la seva vora. Quan ja la finestra s'obre llavors tinc alegria i estic somrient, mirant l'home que un cop amb el llibre a la mà ja no pensa amb el treball feixuc que per demà l'espera.

No he pogut descobrir la part moral d'aquell home que lleigeix, però l'admiro en veure que per company vol un llibre. Li tinc simpatia, simpatia que s'ajunta amb la compassió i amb l'admiració.

MONTSERRATINA

La Setmana Sacerdotal de Consiliaris

Poques empreses de formació i de propaganda hauran deixat un rastre lluminós més clar, ni un foc de la vida més ardent, que aquesta de la Setmana Sacerdotal de Consiliaris d'obres d'acció social-catòlica que acaba de tenir lloc a Toledo sota la immediata i contínua direcció personal de l'eminentíssim Cardenal Segura. Les cròniques d'aquesta Setmana donaven per una part la sensació d'uns altíssims Exercicis Espirituals d'especial contextura, i, per altra part, la d'una preparació perfecta per una empresa de veritable salvació social encomanada a un estol d'herois i de sants escollidíssims.

La lectura d'aquestes cròniques és edificant.

En elles ressalta la figura del venerable Cardenal com d'un pontífex dels primers segles de l'Església quan preparava personalment per a la conquesta de regnes infidels els nous apòstols que hi consagrava.

Hom es figura aquelles escenes cenaculars de les quals sortien, camí de la conquesta i del martiri, fets una àscua de foc, aquells homes quasibé sobrenaturals que duïen al cap tota la doctrina catòlica i al pit tot l'amor cristià per a ensenyar arreu la fe de Jesucrist i abrandar el món amb les flames del seu amor.

De semblant manera han sortit de la Setmana Sacerdotal els Consiliaris que hi assitiren. Cal sentir-los.

La Setmana Sacerdotal ha tingut tant de formació espiritual com d'estudis socials-catòlics. Els actes religiosos i els actes professionals, per dir-ho així, anaren mestriolament barrejats, fecundant-se mutuament.

El director espiritual d'aquests Exercicis Espirituals ha estat, com ja hem dit, el Cardenal Segura, mes també ell ha dirigit de manera eminent, però no menys eficaç, la tasca dels estudis i les conferències a les quals ha donat lloc la Setmana Sacerdotal.

I si dels E. E. sortiren els sacerdots setmaners, com ja havem indicat, de les llargues hores consagrades a la capacitació dels problemes socials, ja individualment, ja conjuntament, podem dir que en sortiren doctors en la gran ciència social-catòlica.

Els efectes de la Setmana Sacerdotal no tardaran en deixar-se sentir. S'han aclarit molts dubtes, s'han rectificat alguns errors, s'han unificat parers, s'han fixat normes, s'han dissipat nuvolades, s'han obert camins, s'han proclamat veritats que semblaven un perill, com la de la confessionalitat dels Sindicats.

Tots els catòlics socials — és a dir, tots els catòlics que ens dediquem a obres i empreses socials, — hem de sentir-nos joiosos i reconfortats per l'èxit fecundíssim de la Setmana Sacerdotal de Consiliaris; però, demés, disposats a treballar cada dia amb més delit i més adherits a les normes proclamades i a l'esperit que les ha dictat.

D'aquestes normes, o més ben dit acords, els quals s'han fet públics, són els següents, que deixarem per a major exactitud i autenticitat en la llengua amb què han estat oficialment promulgats:

Primero. Proclamar, como primera condición del consiliario, la adhesión y obediencia al Papa y al Episcopado.

Segundo. Reiterar la afirmación de que en Es-

paña todas las obras sociales sean plenamente confesionales católicas.

Tercero. Que se establezca una biblioteca de Acción Católica y un archivo de documentación que puedan utilizarse desde cualquier parte de España, y que se hagan ediciones económicas de los principales documentos pontificios y episcopales sobre Acción Católica.

Cuarto. Reconocer la necesidad de una Universidad a los consiliarios que cuando asistan a algún acto nacional o regional cambien impresiones y estrechen sus relaciones entre sí, aspirando a que se establezca una organización permanente de consiliarios nacionales y diocesanos de distintas obras de Acción Católica española.

Sexto. Que, a semejanza de la Semana Nacional, se organicen semanas diocesanas de consiliarios en todas las diócesis de España durante el presente año y se repitan en lo sucesivo con la frecuencia que los respectivos Prelados estimen conveniente.

Séptimo. Que la Semana Nacional de consiliarios diocesanos que se ha celebrado por primera vez en España se reúna en adelante con la periodicidad que el eminentísimo señor director pontificio de la Acción Católica en España lo considere oportuno.

Octavo. Encarecer a los consiliarios la fundación de Círculos de Estudios y expresar el deseo de que cuando el director pontificio de la Acción Católica en España lo considere oportuno se cree una Escuela Nacional de Acción Católica para seglares.

Noveno. Recordar a todos los consiliarios, y muy especialmente a los de las Juntas diocesanas de Acción Católica, lo que dispone el artículo 23 de las bases para la organización de la Acción Católica española sobre la celebración anual de las Asambleas generales diocesanas.

Décimo. Recomendar a todos los consiliarios que hagan propaganda del Congreso Nacional de Acción Católica que ha de celebrarse en noviembre, procurando que asistan representaciones de todas las obras y el mayor número de congresistas.

OBRA INTERESSANTÍSSIMA

L'ànima de Santa Teresa de Jesús Infant

pe

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

El llibre i la Diada del Llibre

Per a l'home que vibra per les inquietuds espirituals i intel·lectuals, la delectança més gran la troba, certament, amb la lectura de bons llibres. El llibre ens assenyala orientacions; eixampla els nostres coneixements; reprèn les nostres febleses; ens aconsella en les defallences i calma les nostres passions. Benaurat aquell que considera el llibre com un dels seus millors amics; mai no deixarà de tenir un savi conseller, un company alegre, un eficaç consolador. A mesura que ens familiaritzem amb els llibres endevinem nous horitzons, es fa més fàcil la nostra comprensió, capim l'abast de les obres mestres que els "grans" de tots els temps ens han llegat.

"El llibre — diu Petrarca — m'obre els variats camins de totes les arts i ciències i puc fiar-me dels seus informes amb tota tranquil·litat en qualsevol circumstància. A canvi de tants serveis l'únic que m'exigeixen és que els presti un lloc convenient en un recó de la meua cambra, on puguin romandre amb pau, perquè a tals amics els sedueix més la pau d'un assossegat retir que tots els sorolls del món."

El llibre ens apropa a la vida i ens fa conèixer les seves virtuts, les seves angoixes, les seves misèries. Ens acosta a l'ànima humana i ens la fa, també, conèixer, i, coneixent la dels altres fàcil és que compremem la pròpia, sovint amb tots els seus errors i inquietuds.

La fe exaltadora, el respecte a les nostres sagrades creences ens ha vingut, indubtablement, de la lectura d'un llibre: els Sants Evangelis.

Molts objectaran: — Es té d'anar molt en compte amb la lectura de llibres! Certament, és treball difícil saber escollir bones lectures, formar-nos una altura en tots conceptes ben orientada.

Per això cal deixar-nos guiar pels crítics conscients de totes les èpoques. A més, l'home que desitja eixamplar els seus coneixements amb un fi noble, aviat sap distingir les bones de les males lectures: és un problema de coneixement.

Ciceró dona el nom de cos sense ànima a una habitació sense llibres. La nostra cultura no arribarà a assolir un lloc digne fins que a cap llar, per humil que sigui, manqui, si més no, un petit lloc per a poder-hi guardar aquests joiells en tot temps útils.

Molt agradable és posseir una selecta biblioteca, però encara és més agradable saber-la utilitzar amb discreció. De llibres notables n'hi ha moltíssims, però d'hores per a dedicar a llur lectura, per dissort ens en resten ben poques. Sapiguem, doncs, aprofitar-les.

Moltes persones llegeixen a l'atzar tot el que els arriba a llurs mans: no saben fer la deguda tria. Compraran una novella — de la qual no en coneixen ni el nom de l'autor — només perquè el títol els és suggestiu. Forçosament aquesta lectura, feta a la balala, no pot reportar cap resultat pràctic. Quin nombre tan crescut de joves trobaríem que, àvidament, han llegit gairebé tota la sèrie de novel·letes de cinema i ni per curiositat han fullejat el *Quixot*, aquesta superba obra de Cervantes, glossa rica de suggestions d'agudesia i d'idealisme singulars.

Estimables són els llibres, però tenim d'estar alerta per tal que no ens facin descuidar del nostre cos. És un problema, també, de discerniment.

Ha passat ja la Diada del Llibre, durant la qual, segons les ressenyes consignades en els nostres rotatius, ha estat molt crescuda la venda en les principals llibreries de la nostra urbs.

Es tal la necessitat de cultura, que la Diada del Llibre va interessant cada any més, i és agraït veure com es despulla del caràcter fred i acadèmic per a pendre un ambient ple de vida i humanitat.

No solament s'hauria de propagar aquesta Diada en les principals ciutats, sinó en les viles i pobles que són, al nostre entendre, els que més ho necessiten.

Les llibreries de les viles i pobles haurien de posar tota la seva bona voluntat i zel per a donar relleu a aquesta Diada: arrançant amb gràcia els aparadors; fent constar el descompte que es concedeix, etc. Fent-ho així, si bé potser el primer any, degut a les despeses de la propaganda, s'obtidria un benefici ínfim, o potser pèrdues, en els anys següents s'hi guanyaria. I qui sap si tal persona, que pel sol fet de la Diada adquireix un llibre i la seva lectura li suscita unes ganes irresistibles de llegir-ne més, si el dia de demà serà un entusiasta lector. Si així fos se'n beneficiaria el llibreter i de retop hi guanyaria la nostra lectura. Pensem-hi amb aquest cas. Fem sentir els batecs de la Diada del Llibre per viles i pobles, per petits que siguin, no hi fa res.

Ja sabem que el veritable amant de les lletres no té necessitat d'aquesta Diada; tots els dies li són propicis per a l'adquisició d'un bon llibre, però fem-nos càrrec que són moltíssims els que no llegeixen.

La propaganda abans indicada portada amb fe i amb mires a un ideal més noble que l'obtenció d'un guany immediat, pot infuir notablement a la intensificació de la nostra cultura, desvetllant consciències que romanen, ara, adormides.

Moltes són encara les persones de viles i pobles que ignoren que hi ha un dia a l'any dedicat a la propagació de l'arma més noble: el llibre.

LEANDRE AMIGÓ

Bodes de diamant de la Immaculada

Aquest és any de grans commemoracions, però entre totes n'hi ha una que ha d'emplenar de goig i entusiasme tots els catòlics amants de Maria i del Papa: el 75 aniversari de la proclamació per Pius IX del Dogma de la Immaculada Concepció de Maria Santíssima, concebuda sense pecat original.

Cada 25 anys transcorreguts des del 8 de desembre de l'any 1854 en què tingué lloc aquest gloriosíssim esdeveniment, s'han celebrat per tot el món catòlic amb transports d'una jubilació que ha tingut més de celestial que de terrena.

Recordem-nos, i fem-nos dignes d'aquest record.

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

X

Totes les religions proclamen el dogma de l'infern. Aquells que per a satisfer llurs passions han abandonat la cleda catòlica, pretenen fer creure al poble que l'infern és una invenció de l'Església per a esporuguir els pecadors empedernits. Els que propalen aquesta espècie no saben que l'antiguitat pagana també proclamà el dogma de l'infern. Sòcrates i Plató ens parlen de l'existència d'un lloc d'expiació i els poetes pagans l'alludeixen en llurs poemes.

Adhuc les religions dels pobles orientals proclamen que els pecadors seran sotmesos a càstigs eternals. Els mahometans no neguen tampoc el dogma de l'infern. El Coran diu que seran castigats els que neguen aquest dogma.

Els incrèduls, doncs, que no somriquin si llegeixen els fets que ara anem a explicar. Si admetem l'existència de l'infern, hem d'admetre també l'existència de l'esperit maligne.

La missió del dimoni consisteix a llançar les ànimes a les profunditats de l'infern. El dimoni, diu Santa Teresa, no pot estimar perquè és insensible a l'amor. Quina missió més trista que s'ha imposat l'esperit del mal! Jesús ens omple l'ànima de llum i el dimoni la submergeix dins les tenebres. El dimoni no persegueix els dolents, perquè ja són seus, sinó els bons que viuen abraçats a la Creu. Els mundans creuen que aquells que segueixen el camí de la perfecció cristiana no han de lluitar. Si sabessin les lluites aferrissades que han de sostenir amb el dimoni temptador, els que segueixen les petjades de Jesús! La vida de l'home bo és una lluita contínua. Si no esgrimiú constantment les armes de combat contra l'esperit maligne, sereu vençuts.

El sant rector d'Ars, durant molts d'anys fou hostilitzat pel dimoni. Quina victòria més gran si hagués aconseguit fer-lo caure a l'abisme del pecat! El dimoni, veient que no podia temptar-lo, intentà pertorbar la seva pau interior. Moltes vegades, a la nit, en les hores d'insomni, sentia esquinçar les cortines de la seva cambra. L'endemà les trobava intactes. Una nit foren colpejades fortament les portes de la casa parroquial i perculdiren els aires uns crits estridents. El servent de Déu obrí la porta i no respongué ningú. L'endemà, un carreter d'Ars, Andreu Verchere, es va quedar a dormir a la casa parroquial. Acudí amb un fusell perquè creia que aquells que colpejaven la porta eren lladres que volien apoderar-se dels objectes de valor de l'església. El sant rector li va cedir el seu llit. A l'entorn de mitja nit foren colpejades les portes i dintre de la casa ressonaren uns sorolls estranys. Andreu Verchere s'abocà a la finestra amb el fusell a la mà, i la plaça era completament deserta. El sant rector es va alçar del llit i, dirigint-se a la cambra del seu amic, li digué:

— Tens por?

— No ho sé — respongué; — però les cames

em tremolen. ¿Voleu dir que no s'ensorrarà la casa? No veieu com trontolla?

— A qui atribueixes aquests sorolls misteriosos?

— Al diable — contestà Verchere, tremolant de por.

L'endemà no va voler dormir a la casa parroquial.

El fill de l'alcalde d'Ars i el jardiner del castell es varen oferir per a fer-li companyia. A la nit també varen sentir uns sorolls misteriosos.

Uns joves que estaven al cim del campanar vigilant la casa parroquial, varen veure caure una flama roent damunt la teulada.

El servent de Déu, que era molt prudent, no va voler donar la seva opinió sobre aquells fets misteriosos. Una nit que la neu havia estès un llençol blanc damunt la vila d'Ars, el sant rector va sentir al pati de la casa parroquial uns crits tan estridents com si s'escometessin totes les fúries infernals. Obrí les portes i al pati no hi havia ningú. Aquella nit va veure ben clarament que era el dimoni que intentava espavordir-lo.

D'ençà d'aquella no va voler que ningú vetllés. Es va quedar sol, com de costum, a la casa parroquial. Quan el dimoni donava senyals de la seva presència, el servent de Déu feia oració i li dirigia paraules. Qua nel dia següent havia de comparèixer a l'església un gran pecador per a confessar-se, és quan el dimoni estava més furiós.

Totes les nits, malgrat es trobés esgotat a causa de l'excés de confessions, llegia alguna vida de sants i després amb les deixaplins feia sagnar el seu cos malaltís. Quan la son li anava a cloure els ulls, les fúries infernals començaven de fer soroll i els crits estridents, com udols de fera mal ferida, perculdiren els aires. El servent de Déu s'adonava que el dimoni es trobava no gaire lluny d'ell. De vegades feia un gran terrabastall fent caure les cadires i altres mobles que hi havia a la cambra. Una nit li digué: "Vianney! Vianney! Encara no ets mort? Jo et faré caure!" L'esperit de les tenebres no sabia què fer per espavordir el servent de Déu! Feia volar per la cambra un estol de rats penats i colpejava fortament els murs. Moltes nits, quan del campanar queien dotze hores, es dirigia al temple i confessava els penitents que l'esperaven agenollats davant el Sagrari. El servent de Déu estava pàl·lid. El dimoni no el deixava reposar.

El rector d'Ars no era víctima de febroses al·lucinacions, com els incrèduls suposen, perquè els sorolls misteriosos varen sentir-los diverses persones. La seva germana Margarida, una nit que el servent de Déu s'havia dirigit a l'església, va sentir un gran terrabastall dintre de la cambra. Margarida va creure que somniava, però el terrabastall es va tornar a repetir. El seu germà li digué que no tingués por perquè era el dimoni.

Un altre dia, mentre es confessava a la casa parroquial un jove que més tard fou rector de Marlieux, va sentir com tota la casa trontollava. Un gendarme, que havia acudit a fer una visita

al sant rector per a fer-li una consulta, en traspasar la llinda de la porta, va sentir uns crits sinistres.

Un dia uns vianants s'adonaren que d'una de les finestres de la casa parroquial eixien flames. El servent de Déu estava a l'església confessant. Varen córrer a comunicar-li la nova i el sant rector exclamà: "Aquest bergant de dimoni no ha pogut agafar l'ocell i ha calat foc a la gàbia."

En arribar a la casa parroquial va trobar un grup de veïns que treien els mobles a la plaça perquè no fossin destruïts per les flames. Li digueren que s'havia cremat el seu llit, i sense donar importància al que havia passat, se'n va anar a celebrar la missa.

Un jove missioner que s'esqueia a passar per davant de la casa parroquial, va voler conèixer els estralls que havia fet el foc. Les flames varen destruir tots els mobles que hi havia a la cambra del sant rector, però es varen deturar davant la vitrina de santa Filomena, que va restar intacta. El més extraordinari del cas és que el foc no es propagués a la casa. Es varen cremar les cortines de sarja i, no obstant, el sostre de la cambra, que era molt baix, no va cremar.

Conversant amb l'alludit missioner, el servent de Déu li va dir que havia estat una broma del dimoni. "Està frisós perquè demà vindran a confessar-se molts pecadors."

Ja feia anys que el dimoni intentava espavordir-lo. Trobant-se el Rnd. Vianney predicant a la vila de Montmerle, es varen sentir a la casa parroquial on s'estatjava uns sorolls misteriosos. Era el dimoni que arrossegava el llit on dormia el sant rector. Ningú no va creure, però, que el dimoni es divertís arrossegant el llit. Més tard va predicar a Saint-Trivier. Els capellans que hi havia estatjats a la casa parroquial varen dir que no podien reposar perquè el rector d'Ars feia molt soroll. El servent de Déu digué que era el dimoni que estava enfurismat perquè amb les missions s'havien salvat moltes ànimes.

Com que menjava poc i no dormia, els seus companys de sacerdoti varen creure que era la febre la que li feia dir aquelles coses.

Cada dia els capellans es planyien del mateix, i el sant Rector, veient que no creien el que es deia, no va voler descloure els llavis per defensar-se. Una nit tots els que dormien a la casa parroquial, es varen despertar espavordits. La casa trontollava i es sentien uns crits molt estridents. Es varen dirigir a la cambra del rector d'Ars, i varen veure que el seu llit havia estat col·locat al centre de la cambra. El dimoni, exclamà el servent de Déu, ha arrossegat el meu llit. Està enfurismat perquè demà caurà un peix gros. El sant Rector donava aquest nom grotesc als grans pecadors que es convertien. Els seus companys varen seguir creient que sofria al·lucinacions.

L'Apòstol Tomàs té molts deixebles. Si una ànima bona ens conta un fet extraordinari, floreix en els nostres llavis el somriure de la incredulitat. Si una ànima bona ens diu que ha vist Jesús, en compte de creure el que ens diu, diem que s'ha pertorbat. Creiem únicament quan hem posat les mans damunt les ferides de Jesús.

Els companys del rector d'Ars, aquell dia va-

ren vigilar-lo. No es va acostar cap pecador empedernit al confessional; però veus ací que a la tarda un noble cavaller anomenat de Murs, va demanar al rector d'Ars que el confessés. Feia molt de temps que havia traspasat la llinda de la porta del temple. La seva conversió va edificar els veïns de Saint-Trivier. Des d'aquell dia el rector d'aquella parroquia no es va befar del servent de Déu. Aquest home, digué, és en efecte un sant.

El dimoni el visitava tan sovint, que un dia digué somrient que quasi eren companys.

Tenia un domini tan absolut damunt el dimoni, que havia deslliurat moltes persones endimoniades. El Prelat de la diòcesi l'havia autoritzat per a servir-se del seu poder d'exorcista sempre que ha considerés necessari.

Una dona vella es trobava pels voltants de Clermona-Ferran, completament exhaurida per haver passat el dia davant l'església cantant i ballant. La varen ruixar amb aigua beneïda i es va posar tan furiosa que mossegava els murs del temple. El servent de Déu, es va escaure a passar per aquell indret i en veure aquella dona endimoniada la va beneir i sobtadament va restar tranquil·la.

Una vegada l'arquebisbe d'Avinyó, va aconsellar que portessin a la presència del Rd. Vianney una noia jove que presentava senyals de possessió diabòlica. En trobar-se davant del servent de Déu, intentà fugir. El servent de Déu, va preguntar-li somrient:

— Per què fuges de mi?

— Perquè no t'estimo.

— No m'estimes!, exclamà irònicament el sant.

El Rd. Vianney, va beneir-la i la pobra noia es va posar a plorar d'alegria. S'havien trencat les cadenes feixugues que l'endogalaven.

Un matí, s'agenollà una dona davant el confessional del servent de Déu. Malgrat els esforços que feia no va poder descloure els llavis; però sobtadament ressonà una veu aspra sota les voltes del temple. Caterina Lassagne, reproduceix les paraules repugnants del dimoni. Després de llençar damunt el seu rostre un seguit d'improperis li digué: Per què prediques amb tanta senzillesa? No veus que ets considerat com un ignorant? Per què no prediques pomposament com es fa en les ciutats?

Es veu que el dimoni no donà gaire importància als sermons acadèmics pronunciats sonorament. Si vol que es prediqui pomposament és una prova palesa que aquesta mena de sermons no tenen cap eficàcia.

En aquells temps, els espiritistes ensibornaven la gent amb experiments diabòlics. Un dia s'escaigué a passar davant del servent de Déu un noble que assistia a les sessions espiritistes, i li va dir severament:

— Confesseu-vos, jove, perquè heu tingut tracte amb el dimoni.

El jove es va confessar i va prometre que mai més no assistiria a les dites sessions, en les quals, com és sabut, intervé el dimoni. Al cap de pocs dies, l'esmentat jove e strobava en un saló de París. Alguns dels invitats a la festa procuraren fer alguns experiments espiritistes. El jove es recordà de la prometença que havia fet al servent de Déu i protestà que es fessin aquells experiments. Veient que

no era escoltat es col·locà en un angle del saló, separat dels invitats. El mèdium digué que no podia fer girar la taula perquè hi havia allí una força superior que paralitzava la seva acció. Aquest fet consta en unes notes que va escriure el senyor Freminville de Bourg, nebot del jove noble alludit.

Quan pequem ens allunyem de Déu i ens posem al costat del dimoni. És possible que poguem abandonar Jesús per a complaure l'esperit del mal? El

dimoni és la negació de l'amor. Si Jesús ens ha donat tot el que tenim i ha vessat per nosaltres la seva sang preadíssima, morint damunt la creu del sacrifici i del dolor, com és possible que ens allunyem d'Ell i acceptem el jou ignominiós de l'esperit del mal que sotja en les tenebres?

Si Jesús vol portar-nos al regne de la llum, com podem resignar-nos a romandre submergits dins la fosca eterna?

J. CIVERA I SORMANI

La representació proporcional

La *Veu de Catalunya* ha tingut l'encert d'obrir una enquesta sobre el tema de la Representació Proporcional (R. P., segons és costum de designar el sistema gràficament). Han donat la seva opinió homes de totes les procedències ideològiques; homes de tota mena de professions i de diferents activitats; i el resultat ha estat el votar a favor de dit sistema de representació una majoria veritablement aclaparadora entre els opinants, tots ells persones de relleu tant per la posició política que ocupen dins Espanya com per la seva cultura en matèries de dret públic.

Alguna veu discordant s'ha aixecat, renovellant l'antic sistema majoritari i pretenent acusar la representació proporcional de sistema poc liberal; però aquesta ha restat ofegada per la quasi totalitat dels contestants a l'enquesta.

Els defectes del sistema (quin sistema no els té?) tots els han reconegut; però amb defectes i tot, ell ha estat considerat com el més acabat dels sistemes que s'apliquen per a cercar que la representació del poble igui perfecta a tot ser.

Tan sols una objecció ha nascut entre els opinants, i aquesta sí que és veritablement atencible, encara que de circumstàncies i no referent a l'essència mateixa del sistema proporcionalista: la que diu que el nostre estat de cultura política no fa possible l'aplicació d'aquest sistema, amb eficàcia, en aquest país.

Qui pot dubtar de la realitat dissortada d'aquesta afirmació? Precisament nosaltres hem repetit fins al cansament l'argument que tots els nostres mals polítics, totes les nostres dissorts en la vida política, ens provenen d'aquesta manca de cultura popular, d'aquesta carència quasi absoluta d'esperit cívic, de no tenir opinió pública sobre tantes i tantes qüestions com avui es veuen obligats a plantejar i a resoldre els Estats moderns.

L'esfera d'aquests s'ha anat eixamplant dia per dia, moment per moment; i avui l'Estat intervé en tot, penetra arreu, no deixant una sola funció, social o no social, en què la seva acció jurídica o de tutela (segons la vella classificació) no s'hi deixi sentir i sovint amb plenitud d'eficàcia. L'Estat-polícia d'altres temps ha esdevingut avui l'Estat-panacea, l'Estat ample i penetrant en tots els llocs i en totes les ramificacions de l'activitat. I qui pot dubtar que aquesta intervenció de l'Estat en totes les rames de l'activitat ha portat com a conseqüència la necessitat que l'opinió es capaci d'un conjunt de problemes nous, abans exclusivament reservats a determinats cercles socials? I aquesta necessària i amplíssima capacitat ha dut la necessitat d'una opinió il·lustrada, culta en tot, necessàriament orientada, almenys, en tota mena de qüestions.

Però és evident que aquí el poble no ha respost a la nova amplitud dels problemes d'Estat. És evident que la formació de la cultura ciutadana, en aquest país nostre, ha disminuït en lloc de créixer, com ha crescut arreu del món. I quina és la causa de l'atonía de l'opinió espanyola, que arreu es nota i es deixa sentir, sinó aquesta disminució de cultura popular?

I la disminució de cultura, exonerant al ciutadà de les seves idees, porta com a conseqüència la manca d'interès en tots els problemes vius. I la manca d'interès és la porta deixada oberta perquè el primer que arribi entri pels camins de la cosa pública, sense que el poble protesti de l'arrabassament dels seus drets, de què el seu esperit ciutadà sigui vulnerat.

Com podem, doncs, en un estat de coses semblant, anar a cercar mitjans perquè es manifesti el més exactament possible, amb la més gran perfecció, un estat d'opinió que no existeix en quasi cap problema viu? Ens fa l'efecte que estem cercant el motllo perfecte, acabat, i que quan el tindrem no sabrem ben bé quina substància buidar-hi, quin contingut dipositar-hi, per emplenar-lo. Tindrem la forma, no tindrem la matèria.

Vol dir això que ens hàgim de creuar de braços fins que aquesta opinió es trobi formada? No; ben al revés. Precisament en els problemes socials, com aquest, acostuma a passar sempre que la llei dominant és la de les accions i reaccions mútues. I mai no tindrem esperit públic format si no comencem per ensinistrar-lo en tots els problemes de la vida pública, encara que sigui cert que aquests problemes no hagin d'ésser mai resolts de cara a l'opinió pública mentre aquesta no existeixi.

Esperar a discutir els temes de representació quan el poble estigues capacitat per ells, tant valdria com esperar que es formés l'opinió sense pràctica dels drets de ciutadania. La nostra objecció no anava, doncs, dirigida a demostrar la inutilitat de l'aplicació de la Representació Proporcional per la raó que l'opinió no està formada o és gairebé inexistent; sinó únicament a voler demostrar com el sistema de Representació Proporcional no pot donar aquí els fruits que ha donat a altres països perquè aquí el poble, per ara, no té esment ni massa cura dels seus drets ni cerca que la seva representació sigui autèntica i ben proporcionada.

Amb tot, no cal dir que som partidaris de la R. P. com a sistema més perfecte de representació que el d'estrictes majories, encara que, avui per avui, el sistema no pugui donar aquí els resultats que ha donat en altres llocs.

GASTON GERARD

El preu del diner

Té quelcom de paradòxic parlar del preu del diner essent el diner el preu de totes les coses que, segons la terminologia romana, "estan en el comerç dels homes"; però, realment, també té preu això que a tot el dona. Aquest preu és el descompte, és a dir, la part alíquota que els bancs, o els que en fan l'ofici, es cobren en prestar el diner.

Aquest tant per cent fa temps que va pujant de tipus d'una manera que neguiteja no solament als qui han de manllevar diners als Bancs per a fornir de mitjans de vida els seus negocis o atendre les seves necessitats, sinó a les persones que es preocupen de la cosa pública, i àdhuc als qui s'informen habitualment, com per vici, "del que porten els diaris". És un fet punyent.

Feia anys que aquest fenomen no havia estat tan general com ara, ni portava tan profundes arrels. Tota l'economia mundial pot resultar-ne pertorbada si persisteix i es generalitza encara més aquest encariment del diner, que en el cos de la producció ve a ésser com la sang que li dona vida.

La decadència persistent, ja llarga, que sofreix la indústria anglesa i la minva de bona part de la riquesa substancial d'Anglaterra, unit això als esgotaments financers produïts allí per l'última guerra, han motivat un formidable desplaçament de capitals anglesos cap als Estats Units, els quals avui dia pot dir-se que ja posseeixen el ceptre de l'hegemonia financiera del món, que per tant de temps servà Anglaterra.

Anglaterra, però, es defensa. I es defensa alçant el tipus del descompte, és a dir, encarint el diner per tal que el drenatge de l'or no sigui tan fàcil, ni possible l'especulació a base de preus baixos. Ha estat precis tancar, o poc menys, la porta dels Bancs anglesos per tal que no s'esgotessin les seves ja no molt fortes reserves de metall groc.

Donada la solidaritat econòmica universal, avui dia feta sensibilitíssima per l'abundància i perfecció de les comunicacions i les relacions econòmiques de tot llinatge, la sotragada produïda a Londres per l'elevació del descompte ha pegat estrebada a totes les Borses del món, amb major o menor força, segons l'estat peculiar seu; i per això el diner es va fatalment encarint fins el punt d'alarmar de veres els qui preveuen les conseqüències de tal esdeveniment bur-sàtil. Per de prompte les empreses financieres se'n ressentiran sensiblement, i molts projectes no passaran de tals.

Però com al món hi ha Providència, la ruïna de la infinitat d'indústries que viuen i descansen normalment sobre el preu ordinari del diner s'evitarà, segurament, pels mateixos que d'aquest desplaçament històric de capitals s'aprofiten, perquè què en treuen els ianquis de fer-se amos (com ja quasi són) de tots els diners i de totes les fonts de riquesa si per fi de comptes es quedarien amb una sèrie incomp-table de deutors arruïnats, i retrotraurien a la humanitat dels períodes caòtics en què fets semblants es produïen (dintre de motllos diferents) per mor de conquestes i drenatges més bàrbars però no menys efectius que ara?

A poc a poc el preu del diner s'anirà automàticament normalitzant, i encara que l'hegemonia econòmica que per tants d'anys ha exercit sobre el món

econòmic Anglaterra passi definitivament als Estats Units, l'economia mundial sols en sofrirà les pertorbacions inherents a un esdeveniment verament grandios, però no fora de to en les superiors relacions econòmiques de la humanitat. Hi ha una Providència!

J. J. C.

El Santíssim Rosari

Pastoral notable

La prodigiosa activitat i el zel ardentíssim del nostre amantíssim Prelat diocesà doctor Miralles, troba sempre temps, fins en mig d'un cúmul abrumador d'ocupacions extraordinàries ineludibles com les que ara fa mesos pesen sobre la Mitra barcelonina — de sempre pesantíssima, — per a escriure Pastorals que esgoten la matèria de què tracten, constituint veritables monuments consagrats a la seva glòria i a la perpetuïtat llur.

Fa pocs dies que donàvem compte de la "Pastoral de la Merced", com vulgarment és coneguda, i ja tenim de parlar de la "Pastoral del Rosari", tan ben pensada, tan mestrirolament desenrotllada i eloqüentíssima com aquella.

Com deu agrair-li la Santíssima Verge al doctor Miralles aquestes marianíssimes Pastorals, escrites, segurament, en hores robades al més indispensable descans i entremig d'ocupacions atorbellinades i absorbents!

I si la Pastoral de la Mercè fou com un pa de mel per totes les bones ànimes barcelonines i pels innombrables amants que la Redemptora de Captius compta en totes les parts del món, la Pastoral del Rosari és per a tots els devots d'aquesta incomparable Oració (que ho són tots els bons cristians, un cant de triomf que arbora de nou la seva fe amb l'eficàcia d'aquest Salteri Marià inspirat per la mateixa Verge Maria al més sant i al més ínclit dels Guzmans.

Aquelles interminables i devotíssimes fileres de fidels que el passat diumenge envai, emplenant de llums i de cants rosariant les amples vies de l'Eixampla de la dreta com cap altre any, eren portades sens dubte per l'alçada de foc espiritual rosarià que brolla d'aquesta magnífica Pastoral.

Que joiosos deurien estar els exemplars fills de Sant Domènec de Guzman en dirigir aquells estols de barcelonins que cantaven el Sant Rosari, purificant aquelles grans vies tantes voltes profanades pel mal esperit del segle!

I qui en pot estar més de satisfet que el nostre infadigable Prelat en veure tan aviat traduïdes i tan fidelment a la pràctica les seves ensenyances sobre el Sant Rosari i els seus estímuls a resar-lo?

Que la Verge Santíssima premi abundosament al nostre senyor Bisbe, al Pastor vigilantíssim i incansable de la cleda barcelonina, aquestes magnès obres de pietat, d'erudició, de zel apostòlic amb què tan sovint i complidament ilustra i dignifica i fructifica aquesta gran diòcesi. — J.

Fruita del temps

El teatre de les noies "bien"

En el número passat de CATALUNYA SOCIAL, lleigeixo un article titulat "La temporada teatral", i en el qual es diuen unes quantes veritats, que no poden ésser més justes i oportunes. És una vera llàstima que els nostres rotatius, més entusiasmats per la quantitat que per la qualitat, en compte de donar el crit d'alarma, i blasmar que en llengua vernacle es diguin públicament tantes indecències i grolleries, repiquin a festa major. Què hi farem! És fruita del temps. Avantatges de les convivències i eufemismes de l'amistat.

L'anònim autor de l'esmentat article parla dels sis teatres catalans; jo crec un deure avui de fer unes quantes observacions sobre l'actuació del teatre Barcelona, el qual sobretot en la temporada d'hivern sembla el predilecte de l'aristocràcia o almenys de les famílies benestants, amb filles que es troben en l'edat de lluir.

En aquest teatre, s'està representant una obra fastigosa; no cal endinsar-nos en les escabrositats de l'argument, puix en els programes ja hi posen l'avertència "No apta para señoritas", com si l'ésser home o dona casada fos una patent de cors per a poder contemplar, sense desdòrum de la pròpia dignitat, les aberracions antinaturals d'un personatge molt més adient per les celles d'una casa de salut, que no per les taules d'un escenari.

De totes maneres, jo no vull pas recalcar-me en aquest cas especialíssim; si això fos una excepció, amb tot i éser sota tots els punts de vista deplorable, es podria tolerar com a cosa passatgera, ara el que cal que tinguin en compte els pares de família, i les persones a les quals es consulta moltes vegades l'opinió sobre la conveniència d'assistir a certs espectacles, que les sorpreses desagradables en el teatre de referència sovintegen amb progressió geomètrica.

Sense rètol de cap mena he assistit durant una actuació de la companyia de la Bàrcena, a una representació de l'obra titulada "Un idilio en un quinto piso", que és un dels vodevils més desvergonyits que conec, que conec a mitges, puix al segon acte vaig anar-me'n no sé si més indignat per l'obra o per la passivitat de tantes mares, que amb tot i exclamar amb veu baixa: "Això és horrorós", no tingueren el valor de pendre una actitud de protesta enèrgica.

Durant molts mesos també actuà en el mateix teatre una companyia argentina, i els diumenges, a la tarda, ofería al seu públic juvenívol i distingidíssim unes obres que per donar-ne una lleugera idea

només diré que les he vistes fa pocs dies anunciades en el repertori de l'Elena Jordi.

Què passarà aquest hivern?

No sóc pas aficionat a fer calendaris, però l'inici de la temporada no pot ésser més reprovable.

Ara que segurament moltes noies prescindiran d'aquests *escrúppols* i trobaran compatible assistir al matí a les pràctiques religioses i a la tarda a la funció teatral, per més perillosa i immoral que sigui.

— Això rai! — deuen dir-se. — Després ja ens en confessarem.

Hi ha mentalitats que verament fan tristesa!

Unes paraules per "L'Opinió"

Des de fa un quant temps que aquesta fulla que es diu socialista s'entreté a retreure'm petits detalls d'ordre privat i en atribuir-me la propietat, o almenys un mecenatge, que em fa responsable de tot el que publica el benemèrit *Recull*, de Blanes.

Dec fer constar que res tinc a veure ni amb la direcció, ni amb l'administrador del setmanari blanenc, com no sigui el pagament cada trimestre del rebut d'una subscripció normal i alguns articles de col·laboració que trameto des de Barcelona.

Faig aquest aclariment, no perquè tingui necessitat de donar explicacions a aquests senyors advocats, fills de casa bona, que per *snobisme* ara es dediquen a fer de socialistes, sinó per a desfer la insídia que un periòdic catòlic no pugui viure pels seus propis mitjans; és a dir, amb subscripcions i anuncis.

No sóc pas d'aquells que em sulfurin les brometes; però em molesten les mentides. Si durant molt de temps no he recollit les al·lusions de l'anònim redactor dels "Ecos" ha estat únicament per a no accentuar la causticitat que sembla que s'ha posat de moda en les polèmiques periodístiques. En el terreny particualr, estimats amics meus esquerristes m'han acusat d'ésser un dels més aficionats a aquest gènere de polèmica. Em sembla que la meua paciència fa temps que l'han posada a prova els senyors de *L'Opinió*.

Ara que no cal confondre la paciència amb el mesellisme. Si un dia em sento de mal humor i responc amb un to semblant a l'emprat pels senyors socialistes propietaris de "la revista millor del món", jo només demano als amics que he alludit, que abans de fer acusacions es recordin que la paciència d'un home acostuma a tenir un límit.

JOAN BAGUENY

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT

===== GUST I ELEGÀNCIA =====

LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Angel, 35. - BARCELONA

Oficina Romànica

CONSULTES

Cons. 24. — Quin és l'equivalent català de les dites castellanes: *¡lo duro que es!, por lo joven que es, todo lo amigos que quieras*, etc? — C. S.

Resp. — El consultant toca el cas d'un adjectiu posat en castellà entre l'article *lo* i el relatiu *que*. Es troba en oracions exclamatives: *¡Oh! ¡Lo DURO QUE ES trabajar por quien se muestra ingrato!*; en oracions interrogatives indirectes: *La experiencia de cada día demuestra LO DELEZNABLE QUE es la popularidad*; i en oracions de *que* correlatiu: *Por LO JOVEN QUE es, está bastante ocupado; seremos TODO LO AMIGOS QUE quieras*.

1. El català sempre treu l'adjectiu d'entre l'article i el *que* i el posa darrera o també davant. L'article és *el* o *lo*, segons allà on sigui corrent l'una o l'altra forma; pel masculí:

1 O *el que* és *pesat* treballar per un ingrati.
2 L'experiència de cada dia mostra *el que* és fugissera la popularitat.

No't pots figurar *el que* estic content.

Ja veus *el que* estic malalt.

3 *Pel que* és *jove*, ja té prou feina.

4 En serem tot *el que* vulguis d'amics.

D'amics en serem tot *el que* vulguis.

Aquest mateix fet és notador en l'exclamació ordinària:

<i>¡Qué duro es!</i>	<i>Que n'és de pesat!</i>
<i>¡Qué deleznable es!</i>	<i>Que n'és de fugissera!</i>
<i>¡Qué joven era!</i>	<i>Que era jove!</i>
<i>¡Cuán amigos seremos!</i>	<i>Que serem amics!</i>

2. Hi ha, però, altres maneres de dir, prescin-

dint de l'article. En les oracions exclamatives, *que*, *si*, *si que*:

1 *Que n'és* de pesat treballar per un ingrati.

Si n'és de pesat...

Si que n'és de pesat...

En les oracions interrogatives igualment *que*, *si*, *com*:

2 L'experiència mostra *que* n'és de fugissera.

" " " *com* és fugissera.

No't pots figurar *si* n'estic de content.

Ja pot veure, *si* n'estic de malalt.

En les oracions de *que* correlatiu, torna a sortir *el tan* dissimulat per l'article:

3 Per *tan* jove *que* és, ja té prou feina.

Per ser *tan* jove...

4 Serem *tan* amics *com* vulguis.

3. Igual passa si entre el relatiu i el *que* hi ha un adverbi:

1 *¡Lo tarde que* será!

2 Ya ves *lo pronto que* piensan

3 Con *lo tarde que* llega,

se quedará en tierra.

4 Te lo despacharé *todo*

lo aprisa qde qsieras.

El que deu ésser tard!

Ja veus *el que* pensen aviat!

Amb *el que* arriba tard

no hi serà a temps.

T'ho despacharé de pressa

tot *el que* vulguis.

tot *el que* vulguis.

Les mateixes substitucions són possibles també aquí:

1 *Que'n* deu ésser de tard!

Si que'n deu ésser de tard!

2 Ja veus *que* passen aviat.

" *si* passen aviat.

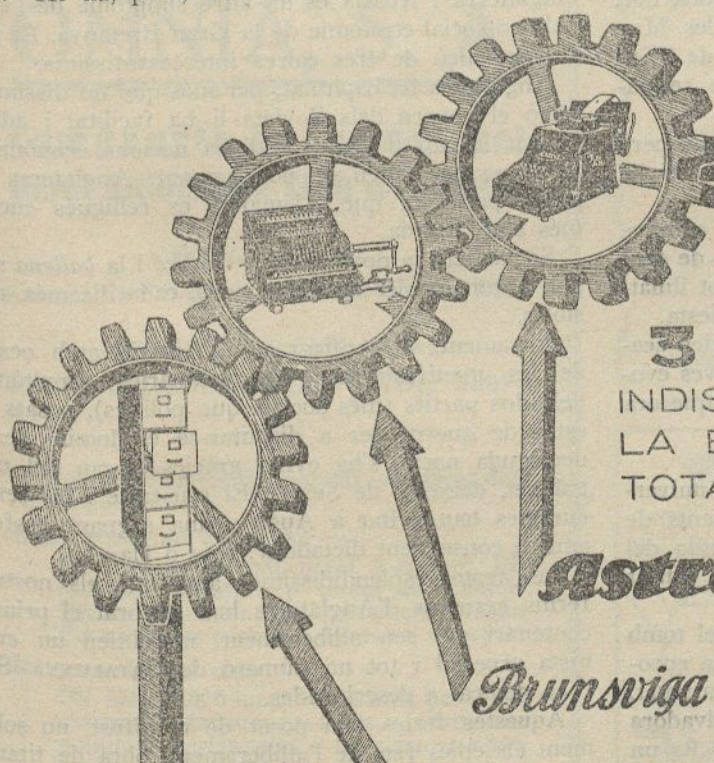
" *com* passen aviat.

3 *Tan* tard *que* arriba, no hi serà a temps.

Per arribar *tan* tard...

4 T'ho despacharé *tan* de pressa *com* vulguis.

El Secretari de Redacció de l'O. R.

VEUS-AQUI
ELS
3 ELEMENTS
INDISPENSABLES PER A
LA BONA MARXA DE
TOTA OFICINA MODERNA

Astra
LA SUMADORA MÉS
MODERNA, COMPLETA
I RESISTENT. MODELS
ESPECIALS PER A COMPTABILITAT

Brunsviga
LA ÚNICA CALCULADORA
QUE LI EFECTUARÀ ELS
CALCULS DE MANERA EX-
CLUSIVA I EXACTA.

Allsteel
L'ASSORTIT MÉS EXTENSEN
MOBLES I PRESTATGERIES
D'ACER PER A OFICINA
(ARXIVADORS, FITXERS, CAIXES, TAULES, PRESTATGERIES, ETC.)

V. GUILLAMET
Rda. Universitat, 31 BARCELONA
Av. Pi i Margall, 11 MADRID

III DE LA SEMANA

Les eleccions de representants de les entitats oficials culturals per a l'Assemblea Nacional han donat a la política certa animació i al Govern alguns disgustos que es podia ben estalviar, puix eren de preveure.

Els comentaris han abundat, picants alguns, enginyosos quasi tots, molt pocs favorables al procediment emprat per a portar més llums, o llumeneres, a l'Assemblea i augmentar el seu bon encert en la discussió de l'avantprojecte Constitucional, i els seus discutits prestígis.

L'acord de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació deixant desert el seu lloc a l'A. N., ha estat el més discutit. Aquestes retirades a l'Aventí són còmodes, però quasi sempre infecundes. També ho són les votacions que tenen el caire de despit, o són fetes per a molestar el Govern, les quals han sovintejat en dites eleccions. Els polítics pràctics no marxen per tals camins...

Un altre esdeveniment polític remarcable, la publicació del nou llibre de F. Cambó "Les dictadures", demés d'un esclatant èxit de política pràctica, ha estat un formidable èxit de llibreria.

Val a dir que l'oportunitat de llançar el llibre, de títol tan llampanant, a la voracitat pública en la *Diada del llibre*, ha contribuït força a la seva extraordinària difusió.

Altra de les coses que ara són objecte d'elogis i comentaris és l'esclat meravellós de la vida de Barcelona amb motiu dels Congressos que hi tenen lloc, especialment de l'incomparable Congrès de les Missions que s'hi acaba de celebrar, i el marc de l'Exposició Internacional que serveix a tots de realçament insuperable.

Aquest marc resulta digne dels Congressos, però és quelcom substancial, tan bell i ric, que no hi ha paraules per descriure'l.

Arreu, dins i fora de casa, se'n donen compte, i de tots els indrets del món grans correnties de gent selecta vénen i emplen la nostra urbs de tot llinatge de valors humans i de brillants tons de festa.

Les maniobres de l'esquadra, que molts creien acabades, encara perduren, havent arribat les seves evolucions fins el nostre port. Era l'única nota que ara faltava a la festa.

A la mort edificant, i de dol cristià quasi universal del Cardenal Dubois, que tots els estaments de França han plorat exemplarment, ha succeït la del gran Celler germànic, Stresemann, que ha causat un dol universal.

A ell, a Stresemann, es deu principalment el tomb definitiu cap a la pau que ha donat la política europea de pocs anys ençà. L'esforç gegantí continuat, creixent, aclaparador, que aquesta girada salvadora ha fet fer a Stresemann, li ha costat la vida. És un màrtir de la seva pàtria.

Els catòlics devem, indirectament, a l'emul de Bis-

marck, un benefici inapreciable, que ningú no té en compte i cal constatar. Stresemann ha consolidat la república alemanya i allunyat el perill dels Hoenzoellern, fanàtics luterans tots ells, havent fet possible el Concordat de Prússia amb la Santa Seu que es considerava una empresa poc menys que impossible.

El viatge de Mac-Donald continua essent l'esdeveniment mundial més descrit i comentat.

Té quelcom de patriarcal, quasi bé de bíblic, aquest viatge del "Primer anglès" amb la seva bona filla, a través dels mars, en busca de la pau.

Els vots pacifistes de tots els pobles l'acompanyen, i principalment els vots del gran pare de tots, el pacificador per excel·lència, el nostre amantíssim Papa Pius XI.

Es tracta de dos poderosos parents, que es disputen suaument, però armats de totes les armes, l'imperi dels mars, que és com dir el domini del món. Tenen mútua por de la topada, ni un ni altre estan bensegurs de la victòria i, demés, són cristians, encara que desorientats...

Les entrevistes dels dos polítics tenen també un caire de bonhomia, de patriarcalitat, que encanta.

I vet aquí com dues persones d'extracció, per dir-ho així, popular, humil·díssimes — Hoover i Mac-Donald, — serveixen en les seves mans, aquests dies de crisis supremes, els destins de la humanitat.

Que Déu els illumini!

La represa de les relacions diplomàtiques entre Anglaterra i Rússia és un altre símptoma de l'estat político-social-econòmic de la Gran Bretanya. És una fulgent lliçó de tres caires interessantíssims.

Anglaterra ha capitulat, per més que ho dissimuli. Però el govern dels Soviets li ha facilitat i adhuc *daurat* la capitulació. Les dues nacions econòmicament es necessiten, i, políticament, Anglaterra no podia permetre que Alemanya es relligués encara més amb Rússia.

Socialment la nova amistat del lleó i la ballena respon a lamentables aproximacions, cada dia més sensibles...

Altrament, la conflagració d'Austria amb ocasió de les manifestacions extraordinàries simultànies dels dos partits (més socials que polítics), posats en estat de guerra per a disputar-se el domini de la decaiguda nació, s'ha evitat gràcies al cap del nou gabinet, deixeble de Seipel. El seu tacte i les seves energies han evitat a Austria una sagnant desfeta amb la consegüent dictadura: roja o blanca...

Les festes esplendídíssimes amb què els nostres ferms germans d'Anglaterra han celebrat el primer centenari del seu alliberament, mereixien un cronista especial i tot un número de CATALUNYA SOCIAL dedicat a descriure-les.

Aquestes festes han posat de manifest, no solament els èpics fets de l'alliberament, obra de titans, sinó el present brillant estat del Catolicisme a la Gran Bretanya. Talment un somni! — J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.er / Telèfon 16040 - BARCELONA

BAZAR BALMES - M. BOFARULL

Objectes d'escriptori - Impremta i litografia - Treballs comercials i de luxe

BALMES, 52

Telèfon 17.589

BARCELONA

LA CONSTÀNCIA

COMPANYIA ANÒNIMA
FUNDADA EL 1906

Segurs ferroviaris en general. — Especials "Paquets"

Segurs marítims. — Segurs d'incendis

RONDA UNIVERSITAT, 4 — Telèfon 20648 — BARCELONA

OMNIA, S. A.

**Companyia de segurs del
Reial Automòbil Club d'Espanya**

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.^{on} - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels cotxes automòbils.

Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per robatori consumat o intent de robatori. Per acte mal intencionat de tercera persona. Per accidents o incendi durant el transport.

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe assegurat a terceres persones, a la propietat o animals pertanyents a dites terceres persones.

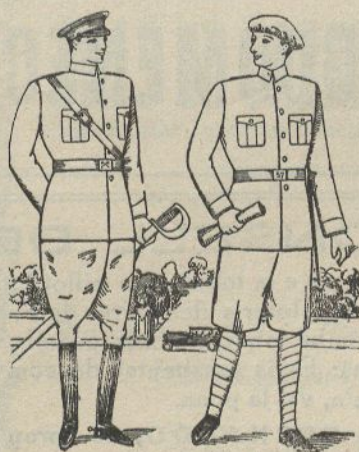
Tot això en una sola pòlissa combinada, que val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol moment.

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA

ANTON CALLIZO

RONDA UNIVERSITAT, 29

BARCELONA

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

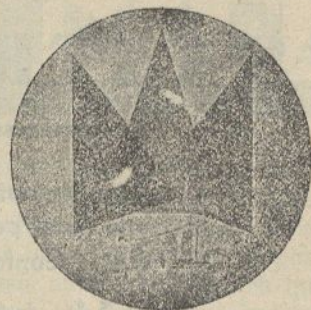
Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
I Floridablanca, 121
Telèfon 81510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550
MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

Acadèmia Humet

Ronda Universitat, 27, 2.^a

DIRECTOR: D. FRANCESC DE P. HUMET
ENGINYER INDUSTRIAL

Especial per l'ingrés a l'Escola d'Enginyers industrials.

Estudis superiors del Peritatge Industrial en les seves diverses especialitats.

Classes especials d'Anàlisi Matemàtic—Càlcul Integral i Mecànica racional—Geometria Descriptiva—Química Inorgànica i Orgànica—Física industrial (òptica, calor i electricitat) — Dibuix industrial.

"Sombreros Rivero"

Capells i gorres de tota mena. Teules, bonetes i solideus per a Sacerdots.

BONS PREUS
Assortiment excel·lent

Ronda Universitat, 7. Pis pral.

Sucursal: Carrer Ferran, 17

B I C I C L E T E S

marca **WILLIAM**

Qualitat. - Presentació. - Bon preu

marca **B. F. B.** de nostra fabricació

Lo millor de lo millor

AL COMPTAT I A TERMINIS
ACCESSORIS - REPARACIONS

Antiga casa Borrás - **R. Serra** - Rbla. Catalunya, 106
(cantonada al Passatge de la Concepció)

R. PUIGDOMENECH

Confeccions per a senyora i nenes

Diagonal, 452 / BARCELONA

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: No juguis a la loteria. La millor loteria és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'estanc i loteria del carrer de Fernando i... qui sap!

Hi trobaràs també tabac, timbres, segells, etc. de totes menes i preus. Ah, i bitllets de Nadal.

Escolta, germà: Estàs assabentat de com els va anar als meus clients en el sorteig de l'últim Nadal? Informa-te'n, val la pena.

FERNANDO, 32 (prop Avinyó) - BARCELONA

JARABE PUIG

Cada cien gramos de Jarabe contienen
 EXTRACTO NEPETA BLECHOMA 15 GRAMOS • EXTRACTO
 CRASSULA MICRANTA 8 GRAMOS • MACERADO HIDRO-ALCOHOL.
 LICO AL 2% DE POLIGALA SENEGA AROMATIZADO 3 GRAMOS
 ORTU-GUAYACOL-SULFONATO POTÁSICO 1 GRAMO.

PREPARADO POR
Z. PUIG
 RIPOLL

Precio 5 Ptas. (timbres incluidos)

XAROP PUIG

(NOM REGISTRAT)

Preparat per Z. PUIG, farmacèutic

RIPOLL

Insubstituïble preparat per al tractament de la
TOS, PULMONIES, BRONQUITIS
 i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

*Es ven a totes les farmàcies
 i Centres d'Específics*

Exigiu en cada flascó l'adjunta marca registrada

Companyia Trasatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

- RAPID** } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
 16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
 12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
 16 expedicions a l'any
- Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
 11 expedicions a l'any
 - Mediterrani a Fernando Póo
 12 expedicions a l'any
 - a Filipines
 3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
 telefonia. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
 en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
 oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
 I FILS RETORTS
 PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIA

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
 (Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

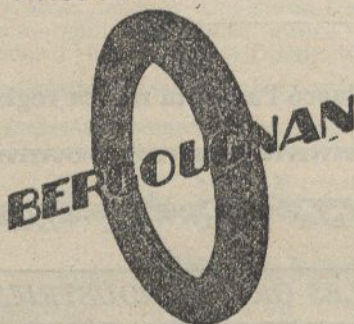
Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

BARCELONA

ANTONI ALBO

Via Laietana, 67 - Telèfon 16201

BARCELONA

Material elèctric de totes classes
Instal·lacions i Reparacions
Taller - Ràdio

Aquesta casa té l'exclusiva de venda
d'uns petits aparells aplicables al corrent altern de 125 volts, per a substituir les xinxetes i llums d'oli, en les habitacions, capelles i altres llocs on es necessita llum constant, amb consum escassament de 2 cèntims en 24 hores

Demaneu demostracions!

Via Laietana, 67

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

FRANQUEO CONCERTADO